

הלל כליל פסח

אמירת הלל כליל פסח לאחר תפילת ערבית לאלו הנוהגים כמבואר במחבר (סוף סימן תפ"ז), היינו דוקא בהתפללו בצבור, אבל אם מתפללים ביחידות כל הענין הזה דהלל לא שייך, כאשר ביאר רבנו ז"ל ע"פ בהגר"א (להל' חנוכה תרע"א ס"ק כ"א), ומבואר הענין בס' נפש הרב (עמ' רכז). ואפילו יש משפחה של עשרה אנשים הנמצאים ביחד ומתפללים בצבור, אם כולם יעשו את הקדר ביחד, ואין שמה בשעת התפילה יותר אנשים מאשר בשעת הקדר, ג"כ אין ענין לומר את ההלל פעמיים שאין כאן תוספת פירסומי ניסא (עיי"ש בנפש הרב), ומספיק מה שיאמרו ההלל אח"כ בשעת הקדר.

With regard to the Hallel that many shuls have the practice of reciting on the Seder night after Ma'ariv, this practice is only for those who will be davening with a tzibur, and not at all relevant to those who will be davening alone, without a minyan. Even a large family that has a self contained minyan, but will be having the Seder together, should not recite this extra Hallel at the conclusion of Ma'ariv. The extra Hallel after Ma'ariv is only recited when there will be a larger crowd for Ma'ariv and additional *pirsumei nisa* (publicizing of the miracle).

הפיוט שאומרים בקשר להזכרת הטל

נראה פשוט שלא הונהג לאומרו אלא בצבור, אבל המתפלל ביחידות, אף שודאי ראוי לאומרו (שלא בתוך התפילה שכלשם שלו) אם ירצה, אבל אין על כך חיוב מכת המנהג לאמרו, כי לא הונהג אלא בצבור. והנה הבדל גדול יש בין שאלה (ותן טל ומטר לזרעה) להזכרה (משיב הרוח), עי' מש"כ בשם רבנו צם' מפניני הרב (בערך תפילה אות ה'), דלשנות תארי ה' (ממשיב הרוח למוריד הטל) צעין רשות הצבור, ואין היחיד ראוי לשנות מעצמו, ובמצבו כעת, מסתמא יש צבור של עשרה באיזה מקום שהוא שמתפללים ביחד, אך אין זה הצבור שלנו, אך אין לנו ברירה אחרת, ולא שייך אללינו לומר שימתינו היחידים מלשנות את הנוסח שצרכת אתה גבור עד שכבר שינו אותו הצבור, וממילא בליט ברירה, נראה שכל אחד המתפלל מוסף יאמר מוריד הטל, כי התוס' בתענית (ג': בתחילת ד"ה צימות החמה) הביאו מהירושלמי שצימות הגשמים אם שכח לומר משיב הרוח ומוריד הגשם אלא שאמר מוריד הטל, בדיעבד א"ל לחזור, אזי ממילא, אף אם מעיקר הדין היינו צריכים לומר עדיין משיב הרוח וכו' במוסף, בדיעבד יוצאים צמה שנוכר מוריד הטל, וזה גופא - שכל היחידים אומרים מוריד הטל במוסף - ישמש כהחלטת הצבור הנצרכת לשנות את הנוסח של תארי ה' (והנוסח של תארי ה' צריך להתאים עם הפערסעפשי"ן שלנו, ובקין בא"י ליכא גשמים, רק בחורף, עמש"כ צם' בעקבי האין עמ' רכ"ד).

The Piyut of Tal which is recited on Pesach was only instituted when davening with a tzibur and not when davening alone. One can certainly recite it if they wish, but there is no mandate based on the existing custom to do so.

Rabbi Hershel Schachter
24 Bennett Avenue
New York, New York 10033
(212) 795-0630

הרה"צ' שכתר
ראש ישיבה וראש כולל
ישיבת רבינו יצחק אלחנן

Rabbi Soloveitchik maintained that in order to change the manner in which we describe Hashem from "One who brings the rain" to "One who brings the dew" we require the authorization of the community and therefore an individual may not undertake to make this change himself. However, since there is no existent tzibur davening together at this point each individual should recite Morid HaTal in their private Mussaf prayer on the first day of Pesach. When all of the individuals across the Jewish world recite Morid HaTal in their private Mussaf this will create a "resolution of the community" that will be effective in changing the Nusach of our seasonal description of Hashem. However, from Mincha of that day and onward, those who daven Nusach Ashkenaz will stop saying Morid HaTal and those who daven Nusach Sefard will continue to say it, each one according to their custom.



נצי שכתר
עש"ק פ' ויקרא
צ' ניסן תש"פ